

F. — Opdruk. Kroon en waarde in bleekrood :

$\frac{1}{2}$ cent op 1 c. van 1890; 20 cent op 30 c. van 1890;
 $\frac{1}{2}$ cent op 2 c. „ 1890; 30 cent op 2.50 gld. „ 1900.
 15 cent op 25 c. „ 1890;

P.—1885 1889.—10 cent rood op 30 c. (7 typen I, 1 t. II.)
 10 cent „ „ 50 „ (29 „ I, 20 „ II.)
 's Gravenhage J. B. ROBERT.

NEDERLAND, POSTZEGELS 1852.

De mededeeling van den Heer Warren aangaande de „retouche“ der zegels van 15 cent, heeft een schrijven uitgelokt van Mr. D. C. Gray in het *Philatelic Journal of Great Britain* van 20 Juli jl. Dit schrijven luidt als volgt:

„Ik bezit drie gestempelde exemplaren van de variëteit, „door Mr. Warren bedoeld in zijn brief van Juni jl. in „het P. F. G. B.

„Het eerste exemplaar is gedrukt in de eerste donker- „oranje nuance en gedateerd 1854 (alleen het jaartal „is zichtbaar). Het tweede is het laatste zegel van een „strook van vijf, gedrukt in de oranje nuance en „afgestempeld „Rotterdam 9—5—1860 (of 1861).“ Het „derde exemplaar is in een lichtere nuance gedrukt en „vertoont zwakke sporen van slijting van de plaat. De „datum is niet op het zegel afgedrukt; het grootste „gedeelte van de afstempeling is op den omslag te „rechtgekomen.

„Evenals Mr. Warren ben ook ik van gevoelen, „dat de hierbedoelde bijgraveeringen meer als eene ver- „betering van de plaat vóór den afdruk moeten worden „beschouwd dan als de bijwerking van een afgesleten „plaat. Ik heb ook lichte sporen van bijwerking ge- „vonden aan de buitenlijnen van eenige andere zegels „van de plaat van 15 c.; onder anderen twee buiten- „lijnen die elkaar op den hoek kruisen, in plaats van „elkaar te ontmoeten, of een buitenlijn die voorbij „het ontmoetingspunt is doorgetrokken. Daarom zou „het mogelijk kunnen zijn dat de 15 c. plaat was bijge- „werkt uithoofde van slijting.

„Maar dit is niet waarschijnlijk, om de volgende „redenen :

„1°. Zijn er slechts 23825 vellen van de 15 c. gedrukt;

„voor dit aantal zou één vernikkelde koperplaat vol- „doende zijn geweest;

„2°. Ofschoon er 15 c. zegels gevonden zijn die „belangrijke sporen vertoonen van slijting van de plaat, „komen ze niet veelvuldig voor; hieruit mag worden „afgeleid dat de 15 c. plaat zoolang mogelijk is ge- „bruikt, en dat omstreeks 1864, toen de nieuwe uit- „gifte was aangekondigd, de plaat wel bijwerking noodig „had, maar dat die bijwerking achterwege bleef uit- „hoofde van de buitengebruikstelling van de plaat „tengevolge van de nieuwe uitgifte.

„3°. Dat de bovenomschreven verbeteringen gevonden „worden zoowel bij zegels, gedrukt in de eerste donker- „oranje nuance en die geen sporen van slijting van „de plaat vertoonen, als bij zegels in de latere lichte „nuance.

„Voor de stelling, dat de plaat van de 15 c. is bijge- „werkt uithoofde van slijting, zou pleiten dat geheel „overeenkomstige lichte retouches worden gevonden „op zegels van 10 c., gedrukt in 1853 van de eerste „plaat dier waarde, en die belangrijke sporen van „slijting vertoonen. Maar die sporen van slijting ver- „toon en alle geretoucheerde 10 c.-zegels, terwijl de „geretoucheerde 15 c.-zegels dit in den regel niet doen.

„Het is thans gebleken dat de 15 c. met de in het „oog vallende bijwerking in den rechter benedenhoek „het laatste of hoekzegel is van een der vier blokken „van 25 stuks, waaruit het geheele vel is saamgesteld, „maar zoolang geen exemplaar gevonden is met eene „zoo breede marge, dat het watermerk aan den zijkant „zichtbaar is, kan de juiste plaats van het bedoelde „zegel op de geheele plaat bezwaarlijk worden vast- „gesteld.”

Bg.

UIT MIJN DAGBOEK.

Op aandringen van verschillende bevriende post- zegel- en poststukkenverzamelaars, ben ik bereid van tijd tot tijd uit mijn dagboek, waarin ik op datum de bijzonderheden boek die ik ontdek, direct verneem of mij met bewijsstukken vertoond worden, betreffende de postzaken van Nederland en Koloniën, in dit Tijdschrift mede te deelen, wat ik voor de lezers belangrijk acht.

De maanden April en Mei 1911 waren zeer vruchtbaar voor de verzamelaars van poststukken van Nederland. Het is een genot te ervaren, hoe verzamelaars als de Heeren Z. M. Dresden en Joh. Sandow, beiden te Amsterdam, zich beijveren om te helpen hetgeen bij onze stukken voorkomt, te kunnen openbaren. Een woord van hulde past hier voor genoemde Heeren. Maar hoe is zoo een interessante afdeeling der

Philatelie ten onrechte naar den achtergrond gedrongen, terwijl toch naar mijn overtuiging een speciaal-verzameling van welk land ook, zonder zijne poststukken, (Ganzsachen,) incompleet is.

Het belangrijkste nieuws is wel dat de dubbele briefkaart van 5 cent is verschenen *zonder scheidingslijn* op de adreszijden, waarop het Nederlandsch de plaats is gegeven die het toekomt en het Fransche opschrift een ondergeschikte plaats inneemt. Er is dus een ergernis weggenomen. Maar wat een beschadigde letters in den voordruk van die kaart en wat is die slecht gecorrigeerd! Bij de groote meerderheid is op de eerste kaart, de dubbele punt achter „Expéditeur“ weggebleven, terwijl op de zelfde plaats van de antwoordkaart beurtelings een punt en een dubbele punt wordt gezien.